

ÖNSÖZ

İmre ERSOY *

Marmara Üniversitesi Avrupa Araştırmaları Enstitüsü tarafından Marmara Avrupa alışmaları Konferansı'nın (MCES-2020) ikincisi 7-8 Şubat 2020 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirildi. Prof. Dr. Dominik Lasok anısına düzenlenen konferans, katılımcıların Avrupa çalışmalarının çeşitli boyutları hakkındaki görüşlerini paylaşacakları uluslararası bir platform oluşturdu. Bu seneki teması “Avrupa'ya Tartışmak: Dünü, Bugünü ve Yarını” olan konferans İngilizce ve Türkçe on bir paralel oturumdan oluştu. Konferans, AB'nin güvenlik aktörlüğü, AB-Türkiye Ortaklık Hukuku çerçevesinde problemler, Avrupa'da yükselen popülizm, yabancı düşmanlığı ve Avrupa şüpheciliğı, AB-Türkiye ilişkileri, AB politikalarında göç ve azınlık hakları, demokratikleşme ve Avrupa kimliğı, Avrupa dış politikası, AB'nin genişleme politikası, enerji güvenliğı, Avrupa bütünüleşmesinin hukuki boyutu, kamu diplomasisi ve lobicilik ve AB'nin ekonomik ilişkileri gibi önemli ve güncel oturumlara ev sahipliğı yaptı.

MCES-2020'nin Özet ve Tebliğler Kitapları Avrupa Hukuku, Avrupa'da Siyasal İletişim, Avrupa İktisadı ve İşletme ile ağırlıklı olarak Avrupa Siyaseti ve Uluslararası İlişkiler konusundaki çalışmaları bir araya topladı. Marmara Avrupa Araştırmaları Enstitüsü tarafından 25 yıldan uzun süredir çıkarılmakta olan Marmara Avrupa Araştırmaları Dergisi'nin (MJES) bu özel sayısı ise MCES-2020'de sunulan ve hakem sürecinden geçirilerek seçili makalelere yer vermektedir. MJES özel sayısında yer alan bu makalelerin ortak noktası Dünü, Bugünü ve Yarını ile Avrupa'ya hukuki, iktisadi ve uluslararası ilişkiler boyutları ile tartışmaktır.

“Ortaklık Hukuku, Türkiye'den Avrupa Birliğı'ne Karayolu Taşımacılığının Başlıca Sorunları Açısından Ne Ölçüde özüm Oluşturabilir?” sorusunun yanıtını arayan Doç. Dr. İlke Göçmen makalesinde AB-Türkiye Ortaklık Hukuku'nun karayolu taşımacılığının önemli sorunları bakımından ancak kısmi bir çözüm oluşturabildiğini belirtmekte, bunun başlıca sebebi olarak da öncelikle karayolları taşımacılığının mallardan ziyade hizmetler ile ilgili

* Misafir Editör, Doç. Dr., Marmara Üniversitesi Avrupa Araştırmaları Enstitüsü, Avrupa'da Siyasal İletişim Anabilim Dalı Başkanı, e-posta: iersoy@marmara.edu.tr.

uyuşmazlıklara konu olduğuna değinmektedir. Sorunun çözümü için ise Göçmen, Türkiye ile AB arasında daha yüksek yoğunluk seviyesi içeren bütünleşme aşamasına geçilmesi gerekliliğini vurgulamaktadır. Göçmen, Ankara Anlaşması ile olanaklı da kılınmış olan şekliyle bu sorunun karayolu taşımacılığı hizmetlerinin serbestleştirilmesi ile ilgili adım atmak ile aşılabilir olduğu sonucuna varmaktadır. Kapsamlı bir çözüm için ise AB ve Türkiye arasında bu konuda anlaşma akdetmek gerekliliğini vurgulamaktadır.

İkinci makale Gizem Yılmaz'ın “Yapay Zekânın Yargı Sistemlerinde Kullanılmasına İlişkin Avrupa Etik Şartı” ile ilgili makalesidir. Yılmaz, yapay zekânın yargı sistemlerinde kullanılabilmesi için Avrupa Birliği'nin bir İşbirliği Bildirgesi oluşturmuş ve Yapay Zekâ Etik Şartı'nı yayınlamış olduğundan bahsetmekte ve bu iki temel metnin AB'deki yapay zekâ çalışmalarındaki önemine vurgu yapmaktadır. Burada yazar özellikle yapay zekâ yazılımında amacın insanların yerine geçmek değil, insanların potansiyellerini artırmak olduğuna ve yargı sisteminde güvenilir yapa zekâ oluşturmanın yollarına değinmektedir.

Halil Çeçen tarafından kaleme alınan “The Role and Importance of Renewable Energy in the Free Trade Agreements of the European Union” makalesi AB'nin yenilenebilir enerji ile ilgili olan ve bu konudaki 2020 ile 2030 hedeflerini ele alan 2009/28/EC ve 2018/2001 sayılı Direktiflerinin üçüncü ülkelerle akdedilen serbest ticaret anlaşmalarına yansımalarını irdelemektir. Makale, yenilenebilir enerji konusunda ticaret ve yatırım alanlarında AB'nin üçüncü ülkelerle akdettiği Serbest Ticaret Anlaşmalarının uluslararası yenilenebilir enerji hukuku ve ticaretine yön verdiği tezini savunmaktadır.

Doç. Dr. Sevgi İnceci ve Dr. Öğretim Üyesi Z. Yeşim Gürbüz “Avrupa Bankacılık Birliği'nin Orta ve Doğu Avrupa Bankacılık Performansına Etkileri” konusunda ekonometrik bir analiz yapmışlardır. Bu çalışmada Macaristan, Çekya ve Polonya'nın Avrupa Bankacılık Birliği ve Tek Denetim Mekanizması düzenlemelerinden ne şekilde etkilendiği sorgulanmaktadır. 2008-2019 yıllarını kapsayan çalışmada özellikle 2015 sonrasında söz konusu ülkelerin bankalarının net aktif karlılıklarında istikrar sağlandığı gözlemlenmiş ve Bankacılık Birliğinin önlemlerinin yapılan nicel çalışmadan da görüldüğü üzere karlılığı artırdığı saptanmıştır.

Dr. Hasan Tekin'in “Firm Size and Dividend Policy of European Firms: Evidence from Financial Crises” makalesi 2001-2017 yılları arasında 18 Avrupa ülkesindeki 5,377 firma üzerinde firma büyüklüğü ve finansal krizlerin temettüleri üzerindeki etkisini Tobit modeli kullanarak incelemektedir. Çalışma, tüm dönem boyunca küçük firmaların büyüklerden daha düşük temettü ödediğini, küçük firmaların 2007-2009 küresel krizi sırasında temettülerini daha

fazla dūőurdüklerini, ancak 2010-2012 Avro bölgesi Borç Krizinde bu tarz bir farklılaşma söz konusu olmadığını göstermektedir. Dolayısıyla Tekin, yatırımcıların temettü kararları ile ilgili olarak hangi firmalara yatırımı seçmek konusunda belirsizlik durumlarına ve firma büyüklüğüne dikkat etmeleri gerektiğinin altını çizmektedir.

Bir sonraki makale Doç. Dr. Suna Gülfer Ihlamur-Öner tarafından kaleme alınmış olan “Towards a Progressive Agenda for the EU?” makalesidir. Bu çalışma, COVID-19’un ilerici siyasetin temel hedeflerinin önemini gösterdiğini ve ilerici siyasetin AB’nin eşitlik, sosyal adalet, çoğulculuk ve kapsayıcılığa dayanan yeni bir gündem geliştirmesi için bir fırsat yarattığını ileri sürmektedir. Makale ilerici siyasetin göç ve güvenlik sorunları yanısıra pandemi karşısında AB’nin dönüşümünü nasıl sağlayabileceğini tartışmaktadır.

MJES’in bu özel sayısının son makalesi ise “Batı Balkan Ülkelerinde Azınlık Hakları” üzerine Dr. Öğretim Üyesi Nihan Akıncılar Köseoğlu’nun makalesidir. Bu çalışmada da AB’ye aday ülke statüsündeki üç Balkan ülkesi olan Arnavutluk, Karadağ ve Sırbistan’ın azınlık hakları konusunda Avrupalılaşıma seviyesi incelenmektedir. Yapılan çalışmanın sonucu olarak Kopenhag siyasi kriterlerinden biri olan azınlık haklarına uyumun bu üç Balkan ülkesinde benzerlik gösterdiği ve AB’ye üyeliklerini kolaylaştırıcı bir etki yarattığı sonucuna ulaşılmıştır.

Önümüzdeki yıllarda da Marmara Avrupa Çalışmaları Konferanslarının yeni temalarla uluslararası bilimsel platform oluşturmaya devam etmesini ümit ediyorum. Marmara Avrupa Araştırmaları Dergisi’nin ise bu özel sayısına makaleleri ile katkıda bulunan tüm değerli yazarlarımıza, hakemlerimize, asistanlarımıza ve emeği geçen herkese teşekkürlerimi sunuyorum.